

BOG

STAKKEL (/BOEGER/STAKKEL- ROMAN)

Af

Matias Faldbakken (/forfattere/matias-faldbakken) (2024)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?))

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-BASIS%3A137924927&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/stakkel-roman) for at anmelde

Hvem er staklen her? Matias Faldbakken gør det grimt, som kun han kan gøre det. Føj, en fantastisk roman!

ANMELDELSE

02 apr.24

(/users/mai-skydt-villadsen)

Af Mai Villadsen Ruby (/users/mai-skydt-villadsen)

Skribent

Hvem er staklen her? Matias Faldbakken gør det grimt, som kun han kan gøre det. Føj, en fantastisk roman!

Faldbakken formulerer frastødningens tiltrækningskraft, så det synger. Han følges med de grimme og sårede, vender det hele på hovedet og sætte magten over styr sammen med historiens største joker. 'Stakkel' er en vild fortælling med spidse hjørnetænder og et *soft spot* for brandvarme følelser mellem mennesker: kærlighedens knusende og måske frisættende magt. En sublimt utæmmet beretning om børn af mørke slægter og ordets kraft fortalt, forekommer det, uden dulmende redigeringer. Spækfyldt med en eventyrlig styrke og umiddelbarhed. Fyldt med både alvor og ironi.

Nær den norske by Skråstad ligger en gård. Olav Blums gård. Denne drives på gammeldags manér tilsyneladende uanfægtet af de moderne tider i Oslos pengedrevne jungle mange timers rejse derfra. Kronologi er lige så meget værd som en brugt karklud, og en leverfarvet uslingekat kan snildt være to steder på samme tid. Længe leve mystikken.

På gården arbejder "drengen", den 19-årige Oskar, for kost og logi. Nøj, hvor han knokler på sletten! Oskars barndom har budt ham på overlast, overgreb og svigt, viser det sig i glimt gennem bogen. Hans mørke og ensomhed pibler frem og lander en dag i bogens begyndelse på en ubestemmelig, krybende menneskedyrsskikkelse i skovkanten. Væsnet vækker Oskars interesse og afsky, men det flygter adræt fra hans nysgerrighed. Da Oskar dog omsider fanger væsnet, og nænsomt og tålmodigt vikler det ud af de ulækre bandager, der nærmest går i ét med dets hud, viser det sig at være en voldsomt forsømt og "vild" pige stivnet på et absolut uskønt sted i sin vækst.

Det er afsindigt heldigt at sidde i denne handling som læser: Hvad sker der nu med pigen? Skal og kan hun civiliseres? Skal og kan Oskar passe og pleje? Kan gårdens nye beboer holdes hemmelig for omverden, ja, først og fremmest hovedgården? Pigen uden navn og

sprog er Oskars ansvar, det er helt sikkert! Men hvad nu, hvor hendes udvikling igen går i gang, fordi hun er i trygge omgivelser? Hvad nu, hvor hun viser sig faktisk at være en ung kvinde, der har lyst til Oskar og bestemmer sig for at få sin lyst stillet?

Der er snart ikke længere plads til pigen, og hun og Oskar må flygte gennem landskabet mod Oslo, og et smukt, bevægende natursprog følger med dem. Heldigvis har pigen nu et påbegyndt sprog, og i storbyen har parret en livlinje i storbyen i form af hr. og fru Blums "forkerte" søn Tommy, der har spandevig af intellekt, men ingen kropslig kraft.

Tommy ser pigens underholdningsværdi, og som en sand manager præsenterer han hende i selskaber hele vejen rundt i byen, hvor hun fortæller hulter til bulter og bander løs. Her er semantik, syntaks og pragmatik sat over styr, men mand, hvor har hun bare folk i sin hule hånd! Oskar er agterudsejlet. Hans slags styrke hører ikke hjemme i storbyen. Men man må ikke tage fejl af pigens følelser for Oskar. Gør man grin med Oskar, bliver pigens blik mosdækket, og man kan nemt blive hendes bytte!

Mange gange genkender Oskar pigens mørke og forsømmelse. Hvor slutter han, hvor begynder hun? Et sted fortæller hun, at hun hedder Udskilde. Er det i betydningen "udskille", og skal noget i virkeligheden udskilles fra Oskar?

Både i Matias Faldbakkens 'Stakkel' og Vi er fem (<https://litteratursiden.dk/boeger/vi-er-fem-roman>) får vi et godt indblik i nødden af det utæmmede i udkanten af samfundet. Af vildskaben, der kan sende rystelser ind i alting. Den murrende uhygge og vildt velfortalte historie minder mig om Karen Blixens Syv fantastiske fortællinger (<https://litteratursiden.dk/boeger/syv-fantastiske-fortaelinger>), imens Udskilde og Oskars voldsomme og brandfarlige kærlighed minder mig om Madame Nielsens kærlighedsroman Lamento (<https://litteratursiden.dk/boeger/lamento-en-kaerlighedsroman>). Jeg er vild med dem alle!